

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 257/05-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. októbra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., bytom Č., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tos 143/04 z 22. decembra 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2005 doručená sťažnosť P. B.(ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základných

práv podľa čl. 17 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 143/04 z 22. decembra 2004.

Zo sťažnosti vyplýva, že „Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 4 Tos 143/04 zo dňa 22. 12. 2004 rozhodol o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu v Nitre č. k. 3 Nt 851/04 zo dňa 27. 10. 2004, ktorým bolo sťažovateľovi uložené ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou. (...)

Podľa názoru sťažovateľa porušil Krajský súd v Nitre pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takto došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu (aj porušenie článku 8 ods. 2 a 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd).

V tejto súvislosti bol porušený najmä článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyhlásený pod č. 209/1992 Zb. a tým základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie tým, že sa s jeho obhajobou súd nevysporiadal a ani sa ňou nezaoberal.

Sťažovateľ sa domnieva, že Krajský súd v Nitre svojím konaním porušil tiež článok 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v ňom vyjadrený princíp prezumpcie nevinny a článok 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a v ňom vyjadrené právo na obhajobu s článkom 40 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľ sa tiež domnieva, že došlo k porušeniu jeho práva na súkromie podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na osobnú slobodu podľa článku 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. (...)

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ podrobne opisuje postup orgánov činných v trestnom konaní pri rozhodovaní o zastavení jeho trestného stíhania podľa § 172 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“), zákonné podmienky, za ktorých môže

dôjst' k uloženiu ochranného liečenia, a odôvodňuje ďalšie okolnosti, v ktorých vidí porušenie svojich práv citovaným uznesením krajského súdu. Tieto spočívajú podľa neho v tom, že „... súd sa nevysporiadal s celou obranou sťažovateľa a nezaoberal sa vôbec vinou sťažovateľa v konaní z toho pohľadu, či konanie, s poukazom na ktoré mu bolo uložené ochranné liečenie, nemalo byť zastavené podľa § 172 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Súdy nemôžu preferovať iba tie dôkazy, ktoré potvrdzujú predpokladanú skutkovú verziu, v danom prípade uznesenie vyšetrovateľa č. k. OÚJP-875/30-NR-2003 Kj zo dňa 9. 7. 2004.

Sťažovateľ sa tiež domnieva, že dôkaznú núdzu alebo medzery v dôkazoch nemožno pričítať na jeho ťarchu, je to v rozpore s princípom prezumpcie nevinny.

Ak súd pokladá námietky sťažovateľa prednesené v rámci jeho obhajoby za nedôvodné, ako to uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, je na ňom, aby tento svoj záver natoľko zdôvodnil, aby bolo zrejmé, ktoré skutkové okolnosti vo vzťahu k obhajobe túto obhajobu vyvracajú.

Z práva na obhajobu vyplýva povinnosť pre súd zaoberať sa podstatnými námietkami obhajoby a svoje stanovisko k nim v odôvodnení svojho rozhodnutia vyložiť.

Prezumpcia nevinny sleduje tiež cieľ dosiahnuť istotu, že páchatel' trestný čin zaviniť.

Obmedzenie osobnej slobody a zásah do práva na súkromie sťažovateľ vidí v tom, že sa musí pravidelne podrobovať ambulantnej liečbe, hoci to nie je potrebné a na takéto rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky najmä v tom, že nie je pravda, by sa dopustil trestného činu resp. činu inak trestného“.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 4 Tos 143/04 z 22. decembra 2004 vo veci sťažovateľa, došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkov 8 ods. 2 a 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva sťažovateľa podľa článku 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v ňom vyjadreného princípu prezumpcie nevinny a ústavného práva na obhajobu podľa článku 50 ods. 3 Ústavy

Slovenskej republiky a článku 40 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu ústavného práva na súkromie podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ústavného práva na osobnú slobodu podľa článku 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 4 Tos 143/04 z 22. decembra 2004 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach, ktorými fyzické osoby alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné

považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, IV. ÚS 92/04).

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej príloh zistil, že vo veci sťažovateľa o uložení ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou rozhodol Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 3 Nt 851/04 z 27. októbra 2004, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tos 143/04 z 22. decembra 2004 tak, že ju zamietol.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny „Každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne“.

Právu na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy poskytuje ochranu aj čl. 36 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Súčasťou ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo na spravodlivý proces, ktorému ochranu poskytuje aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru by došlo vtedy, ak by

komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) alebo ak v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím.

V prípade sťažovateľa však nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie základných práv, pretože jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľa. Sťažovateľova nespokojnosť s obsahom rozhodnutia krajského súdu nie je dôkazom jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor tohto súdu svojím vlastným.

Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02). K tomu treba dodať, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu a je preto podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napravitel'né účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu.

Podľa názoru ústavného súdu rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 4 Tos 143/04 z 22. decembra 2004 obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov na svoj výrok a ústavný súd nezistil porušenie ústavnoprocených princípov konania pred týmto súdom podľa čl. 46 až 50 ústavy.

Ústavný súd tiež nezistil, že by závery krajského súdu boli svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecných súdov. Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru

ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny výsledku súdneho konania, ktoré neskončilo podľa jeho želania, čo však nemožno spájať s pojmom spravodlivý proces a porušovaním jeho princípov.

Sťažovateľ namieta, že postupom a rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože sa s obhajobou sťažovateľa nevysporiadal a v jeho rozhodnutí sa meritórnou otázkou, či sťažovateľ naozaj spáchal trestný čin, pre ktorý sa trestné stíhanie viedlo, nezaoberal, a odôvodnenie svojho rozhodnutia zameral iba na nepričetnosť sťažovateľa v čase skutku, na základe čoho nesprávne vyhodnotil dôvod zastavenia trestného stíhania.

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah je ústavný súd toho názoru, že neexistuje žiadna spojitosť medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a tvrdým porušením základného práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Krajský súd v časti svojho rozhodnutia uviedol, že *„... uznesením vyšetrovateľa OR PZ Nitra pod sp. zn. OÚJP-875/30-NR-2003 Kj z 9. 7. 2004 bolo proti obvinenému P. B. st. podľa § 172 ods. 1 písm. e) Tr. por. pre skutok právne posúdený ako trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a), c), d) Tr. zák. zastavené trestné stíhanie*

z dôvodu, že obvinený nebol v čase činu trestne zodpovedný pre nepričetnosť. Uvedenému rozhodnutiu predchádzalo znalecké dokazovanie znalcami z odboru psychiatrie za účelom skúmania duševného stavu obvineného, pričom bolo zistené, že obvinený v čase spáchania skutku trpel duševnou poruchou a to tzv. trvalou bludnou poruchou, ktorá mala závažný vplyv tak na jeho rozpoznávaciu ako aj ovládaciu zložku, pričom obe boli značne narušené. V dôsledku uvedeného ochorenia, znalci zhodne skonštatovali, že obvinený z psychiatrického hľadiska je pre spoločnosť nebezpečný, a preto navrhli uloženie mu ochranného psychiatrického liečenia. (...) Znalec na verejnom zasadnutí okresného súdu zotrval na záveroch už písomne podaného znaleckého posudku, (...) modifikoval pritom aj v písomnom posudku navrhovanú formu liečby a to z ústavnej formy na ambulantnú, z dôvodu, že obvinený sa už liečil na psychiatrickom oddelení v Nitre, kde bol hospitalizovaný, pričom bol prepustený a zaradený na ambulantnú formu liečby. (...) niet pochybnosti o tom, že duševná porucha u P. B. st. je takého charakteru, že bez riadneho dodržiavania liečebného procesu, t. j. bez riadneho užívania liekov v spojitosti s pravidelnými kontrolami v rámci ambulantného dohľadu, by bola jeho osoba i do budúcnosti nebezpečnou pre jeho blízku rodinu (...) Dôvodne preto okresný súd vyhovel návrhu okresného prokurátora v Nitre na uloženie ochranného liečenia obvinenému P. B. st., a v zmysle § 72 ods. 1 Tr. zák. rozhodol o jej uložení“.

Takto koncipované odôvodnenie dáva vyčerpávajúcu odpoveď ohľadne skutkovej a právnej podstaty sťažnosti, ako aj samotnej podstaty rozhodnutia o uložení ochranného liečenia, a preto jeho obsah nenasvedčuje tomu, že môže mať za následok sťažovateľom namietané porušenie jeho práva na spravodlivý proces.

Ústavný súd poukazuje na to, že krajský súd v rámci konania o sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bolo sťažovateľovi uložené ochranné psychiatrické liečenie, nebol oprávnený a ani povinný posudzovať sťažovateľom namietaný dôvod zastavenia trestného stíhania, čo bolo predmetom iného konania vedeného na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Nitra (ďalej len „OR PZ Nitra“) pod sp. zn. OÚJP-875/30-NR-2003, v ktorom vyšetrovateľ OR PZ Nitra rozhodol tak, že uznesením z 9. júla 2004 zastavil trestné stíhanie proti sťažovateľovi podľa § 172 ods. 1 písm. e) Tr. por. Pokiaľ bol

sťažovateľ toho názoru, že trestné stíhanie voči jeho osobe malo byť zastavené podľa § 172 ods. 1 písm. a) Tr. por., a nie podľa § 172 ods. 1 písm. e) Tr. por., bol oprávnený podať sťažnosť proti uvedenému uzneseniu vyšetrovateľa, čo nevyužil.

Na základe uvedeného nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 4 Tos 143/04 z dôvodu nedostatku príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom krajského súdu a sťažovateľom označenými základnými právami, preto ústavný súd podľa § 25 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Ústavný súd z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol aj tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy a podľa čl. 8 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 40 ods. 3 dohovoru postupom a rozhodnutím krajského súdu.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy „osobná sloboda sa zaručuje“. Tento všeobecný ústavný princíp má spôsoby zaručenia osobnej slobody uvedené v ďalších ustanoveniach čl. 17 ústavy, ktoré obsahujú viaceré práva jedinca, ako aj požiadavky, ktoré sú spojené so zásahmi do osobnej slobody. Článok 8 ods. 2 listiny obsahuje základné garancie pre rôzne formy pozbavenia osobnej slobody vrátane trestného konania (napr. výkon trestu odňatia slobody, ochranné liečenie a ochranná výchova).

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry zastáva názor, že je oprávnený a povinný preskúmať, či všeobecný súd rešpektoval podmienky na uloženie ochranného opatrenia a či jeho rozhodnutie vychádzalo zo skutkových dôvodov. Ak všeobecný súd tieto princípy dodržal, nemožno podľa názoru ústavného súdu vstupovať do jeho právomoci preskúmaním jeho myšlienkových úvah a hodnotení o existencii či neexistencii skutkových okolností odôvodňujúcich záver o obmedzení osobnej slobody jedinca uložením ochranného opatrenia (m. m. II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03).

Všeobecné súdy sú garantom dodržiavania ústavných princípov a ich rešpektovanie musia vyjadriť vo všetkých rozhodnutiach i opatreniach súvisiacich s rozhodovaním o obmedzení osobnej slobody tak, aby ich rozhodnutia a opatrenia v týchto veciach boli preskúmateľné najprv v konaní pred opravným súdom a potom aj v konaní pred ústavným súdom.

Z toho súčasne vyplýva, že v konaní pred ústavným súdom môže sťažovateľ uplatniť ochranu základných práv podľa čl. 17 ods. 1 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny, ktorých porušenie namieta, len vtedy, ak ich nechráni iný súd, v rozsahu svojej ústavnej kompetencie podľa čl. 142 ods. 1 ústavy. Ďalej musí ísť o porušenie základného práva, ktoré súvisí s tým, že osobe bolo uložené ochranné opatrenie bez zákonom uznaného dôvodu opretého o konkrétne skutkové okolnosti. A napokon je vecou ústavného súdu, aby vyslovil záver, či orgány činné v trestnom konaní postupovali vo veci uloženia ochranného opatrenia, pri rozhodnutí o ktorom malo dôjsť k obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa, *lege artis*.

V danom prípade ústavný súd nezistil v konaní pred všeobecnými súdmi také okolnosti pri ukladaní ochranného opatrenia, ktoré by odôvodňovali záver o ich príčinnej súvislosti s porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy „Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života“. Tento článok ústavy nezaručuje ochranu pred akýmkoľvek zasahovaním do súkromného a rodinného života. Zaručuje ochranu len pred takým zasahovaním, ktoré je neoprávnené (II. ÚS 7/99).

Je možné prisvedčiť sťažovateľovi, že pravidelné podrobovanie ambulatnej liečbe môže byť zásahom do základného práva sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, ale na základe právoplatného rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 3 Nt 851/04 z 27. októbra 2004 v spojení s rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 4 Tos 143/04 z 22. decembra 2004 ústavný súd konštatuje, že ide o oprávnený zásah, ktorý nie je spôsobilý porušiť základné právo sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy „Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu“.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy „Obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu“.

Ústavný súd už vyslovil, že prezumpcia nevinny sa „neobmedzuje len na trestné konanie, v ktorom sa má rozhodnúť o vine toho, proti komu sa konanie vedie, ale má aj širší dosah. Okrem iného z nej vyplýva, že žiadny štátny orgán (vrátane jeho ústavných činiteľov) nie je oprávnený vysloviť či rozhodnúť o vine osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ešte predtým, ako ju vyslovil príslušný súd právoplatným odsudzujúcim rozsudkom“ (PL. ÚS 12/98).

Ustanovenie čl. 50 ods. 3 nadväzuje na čl. 47 ods. 2 ústavy ako lex specialis. Ústavný súd už vyslovil právny názor, podľa ktorého: „Ústavou zaručenú ochranu nemožno interpretovať tak, že práva podľa čl. 50 ods. 3 sa priznávajú iba v tej fáze trestného konania, ktorá sa začína vznesením obvinenia a ktorá sa končí podaním obžaloby. Formuláciou čl. 50 ods. 3 ústavy sa kladie dôraz na zaručenie práv od okamihu vznesenia obvinenia. Práva zaručené čl. 50 ods. 3 ústavy sa v nezmenenom rozsahu priznávajú aj obžalovanému a odsúdenému, a to až do právoplatnosti súdneho rozhodnutia. Všetkým oprávneným osobám sa čl. 50 ods. 3 ústavy zaručuje, že budú mať čas na prípravu obhajoby, ďalej že budú mať možnosť pripraviť si obhajobu a že svoju obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Uplatnenie práva na obhajobu nezaručuje oprávnenej osobe dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa proti obvineniu zo spáchania trestného činu“ (II. ÚS 8/96, II. ÚS 34/99).

Vychádzajúc z týchto ústavne vymedzených limitov posudzovania možnosti porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, ústavný súd nezistil

príčinnú súvislosť medzi konaním vedeným na krajskom súde (ktorý rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu o uložení ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou) a sťažovateľom namietaným porušením základných práv, pretože krajský súd v tomto konaní nerozhodoval o vine alebo nevine sťažovateľa a účelom práva na obhajobu nie je rozhodnutie súdu v súlade s právnym názorom a skutkovým tvrdením obhajoby.

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

Ústavný súd súčasne poznamenáva, že sťažovateľom namietané porušenie práva podľa čl. 40 ods. 3 dohovoru postupom a rozhodnutím krajského súdu sťažovateľ bližšie neodôvodnil, pričom čl. 40 ods. 3 dohovor neobsahuje.

Preto ústavný súd podľa § 25 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie ústavného súdu o zrušení rozhodnutia všeobecného súdu, ako aj rozhodnutie o vrátení veci na ďalšie konanie sú viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy), ústavný súd sa touto časťou návrhu na rozhodnutie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2005